

KÖZOKTATÁS

A KÁRPÁTALJAI MAGYAR PEDAGÓGUSSZÖVETSÉG LAPJA

XXI. ÉVFOLYAM, 2016/2. SZÁM

RÁKÓCZI-FŐISKOLA: NYOLCSZÁZNÁL IS TÖBB FELVÉTELI KÉRELEM

Nyolcszáznál is több jelentkezési kérelmet nyújtottak be elektronikus úton, illetve személyesen a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán az idei felvételi időszak során – tudtuk meg dr. Szakál Imrétől, a beregszászi főiskola felvételi bizottságának felelős titkárától, akit az idei felsőoktatási felvételi kampány tapasztalatairól és eredményeiről kérdeztünk.

(7. oldal)

BECSENGETTEK

**Karácshalmi líceum:
valóban több mint iskola!**

(8. oldal)

ISKOLAI VIZIT

**Perényi nevét viseli a
nagyszőlősi magyar iskola**

(9–10. oldal)

ANYANYELV ÉS OKTATÁS

**Cigányok Kárpátalján
és a régió iskoláiban**

(11–14. oldal)

**A szituációs játék szerepe a
beszédképesség fejlesztésében
az általános iskolai anya-
nyelvórán**

(19–22. oldal)

HONISMERET

**A csehszlovák hatalomátvé-
tel Beregszászban az első vi-
lágháborút követően**

(23–25. oldal)

**Néhány lap a Sárosroszi
Református Egyházközség
történetéből**

(26–27. oldal)

PEDAGÓGUSPORTRÉ

**A pedagógusi pálya küldetés
(Interjú Fakász Valéria barka-
szói magyartanárral)**

(28–29. oldal)

A TEHETSÉG REMÉNYSÉG

**Beszámoló a „GENIUS” Jóté-
konysági Alapítvány elmúlt évéről**

(30–31. oldal)

Karácshalvai líceum: valóban több mint iskola!

A nagyszőlősi járási Karácshalván 2003 szeptemberében nyitotta meg kapuit Kárpátalja első és azóta is egyetlen görögkatolikus líceuma. Az intézmény a falu szülőiténak, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye egykori püspökének, Sztojka Sándornak a nevét viseli. A 25 ezres kárpátaljai görögkatolikus közösség számára oly fontos intézmény eredményekben gazdag évtizedet tudhat a háta mögött, amely jelmondatát – „Ne félj, csak higgy” (Mk 5,36) – és szlogenét – Több mint iskola! – egyaránt igazolta. Napjainkra az iskola működtetőinek újabb álmai válhattak valóra.

A líceum létrehozását Orosz István atya kezdeményezte. Rövidesen Marosi István atya és a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye Beregszászi Esperesi Kerületének több papja is a kezdeményezés mellé állt, s a magyar állam, illetve helyi állami szervek segítségével 2001-ben, az első Orbán-kormány idején megkezdődhetett az építkezés.

Az ukrán állam nem sokkal később mindenféle támogatást megvont az intézménytől. A tanárok fizetésére, a diákok nevelésére, oktatására, étkeztetésére is a líceum vezetőségének kellett előteremnie a szükséges anyagiakat. Magyarország viszont segített – a líceumot nemzeti jelentőségű intézménnyé nyilvánította az Anyaország, ami rendszeres anyagi támogatással jár.

A folyamatos fejlesztéseknek köszönhetően a diáklétszám fokozatosan növekedett az évek során, egyre több kárpátaljai – nemcsak görögkatolikus – diák kívánt továbbtanulni a Sztojka-líceumban.

Az intézményben az elmúlt években egyre fontosabb kérdéssé vált az energiatakarékosság. Öt évvel ezelőtt magánemberek támogatásával, a fűtési rendszer felújítása és az épület teljes körű hőszigetelése után sikerült az energiafogyasztással összefüggő kiadásokat csökkenteni az energiafogyasztással összefüggő kiadásokat. Emellett ma már kizárólag takarékos izzókat használnak, s a diákokat is az energiatakarékos, környezetkímélő szemléletmódra nevelik.

Az intézmény nagy álma volt, hogy legyen saját tornatermük. 2014-ben Magyaror-

szág kormánya ígéretet tett arra, hogy támogatják a líceumot elképzeléseik megvalósításában. Jelentős szerep jutott a támogatók és a líceum közötti közvetítésben, az elképzelések megvalósításában Brenzovics László parlamenti képviselőnek, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnökének és az akkori ungvári magyar főkonzulnak,

Fotó: facebook.com/sztojkaliceum

Bacsikai Józsefnek. Végül 2014 szeptemberében a Soltész Miklós államtitkár vezette Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság támogatásával megindulhatott a nagy volumenű beruházás. A 2015/2016-os tanév megnyitóján már a reményt jelképező kereszt is felkerülhetett az új épületre.

A bővítés ugyanakkor ismét borsos villany- és gázszámlákat vetített előre. Ezért a „Pro agricultura Carpathica” Kárpátaljai Megyei Jótékonyági Alapítvány segítségével a líceum 2014 tavaszán energiafűtettel telepített be egy kéthektáros területet. Ez a növény gyorsan nő, ellenálló, ugyanakkor magas a fűtőértéke, s az ültetvények hosszú éveken át „teremnek”.

Ugyancsak az energiatakarékosság jegyében 2015 őszén napelemek és napkollektorok kerültek az új épületrészre, amelyek 20 kW elektromos energiát képesek termelni, miáltal a márciustól novemberig terjedő időszakban az új épület teljes energiaszükségletét biztosítani tudják amellet, hogy 31 fokos hőmérsékleten tartják vezetékes áram- és gázfogyasztás nél-

um így már akár 110-120 diákot is fogadni tud. Az intézmény által kínált lehetőségek köre ugyanakkor úszásoktatással bővül, amit saját falai között egyetlen más kárpátaljai magyar oktatási intézmény sem tud biztosítani diákjainak.

A líceum szoros kapcsolatot ápol több társadalmi szervezettel, egyháziakkal és világiakkal egyaránt. Az iskolai rendezvények alkalmával számos előadó, többek között a Rákóczi-főiskola jó néhány tanára is ellátogatott már ide egy-egy előadás erejéig, és nem egy alkalommal adott otthont a líceum a Görögkatolikus Ifjúsági Szervezet, a Munkácsi Görögkatolikus Egyházmegye Beregszászi Esperesi Kerülete, a Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség, a Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség, a Szent Márton Egyesület különféle rendezvényeinek.

A bővítés nemcsak az iskola tanárainak, diákjainak és valamennyi munkatársának, hanem a kárpátaljai magyar görögkatolikus közösségnek is fontos. Huszonöt ezren vagyunk ugyanis (beleértve ezen sorok íróját is), ám – sajnos – egyetlen olyan saját közösségi térrel sem rendelkezünk eddig, ahol akár több százan is összegyűlhetnénk. Most viszont már van egy olyan helye a kárpátaljai görögkatolikusoknak, ahol mindig hazavárják őket. Emellett a szűkebb régióknak, főleg a Nagyszőlősi járásnak is fontos ez a beruházás, hiszen ilyen modern tornaterme, közösségi tere egyetlen intézménynek sincs arrafelé.

Espán Margaréta

TARTALOM

Krónika	2
A kárpátaljai magyarok számíthatnak Magyarország segítségére (Beszámoló a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanévzáró ünnepségéről)	3
Husztli Ilona	
Angol emelt szintű érettségi vizsga 2016	4
A 2016-os felvételi a számok tükrében	5
Rákóczi-főiskola: nyolcszáznál is több felvételi kérelem (Interjú Szakál Imrével, a beregszászi főiskola felvételi bizottságának felelős titkárával)	7
Karácshalmi líceum: valóban több mint iskola! (Nagyszabású anyaországi támogatásból megvalósított beruházással gyarapodott a Sztojka-líceum)	8
Perényi nevét viseli a nagyszőlősi magyar iskola (Iskolai vizit rovatunkban a Nagyszőlősi 3. Számú Perényi Zsigmond Középiskolát mutatjuk be)	9
Cserniczkó István – Molnár József – Braun László	
Cigányok Kárpátalján és a régió iskoláiban	11
H. Tóth István	
Alapozás az ábécé tanításával Gondolatok a magyar mint idegen nyelv tanítását segítő	15
Mónus Dóra	
A szituációs játék szerepe a beszédkészség fejlesztésében az általános iskolai anyanyelvórán ...	19
Szakál Imre	
A csehszlovák hatalomátvétel Beregszászban az első világháborút követően	23
Hiába Krisztina	
Néhány lap a Sárosroszi Református Egyházközség történetéből	26
Fakász Valéria: A pedagógusi pálya küldetés (A barkaszoói pedagógussal Espán Margaréta beszélgetett)	28
Két kötet a magyarságtudat neveléséhez (Nagy Sándor írása Kovács Sándor Bús dűledékeiden és Verecke – a honfoglalás kapuja című köteteiről)	29
Beszámoló a „GENIUS” Jótékonysági Alapítvány elmúlt évéről	30
Amikor a továbbképzés egyben felüdülést is jelent (Tizenötödik alkalommal szervezte meg a nyári Kölcsey-pedagógusakadémiát a KMP SZ)	32
Táboraink	33
Jeles napok	35

PÁLYÁZAT

„A tehetséges határon túli magyar középiskolás tanulók támogatására”

A pályázat célja

Pénzügyi segítség nyújtása a határon túli magyar nyelvű közoktatásban részt vevő, kiemelkedően tehetséges 6–11. évfolyamos (közép- vagy általános iskolás), szociálisan hátrányos helyzetű tanulók számára. A pályázat az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő, az Emberi Erőforrások Minisztériuma és a Nemzeti Tehetség Program támogatásával kerül meghirdetésre.

Javasolt támogatás összege: 100.000,- Ft-nak megfelelő UAH/fő a 2016/2017. tanévre.

A pályázat feltétele, követelményei

Pályázatot kizárólag olyan, a fentiekben leírt tanuló nyújthat be, aki

1) kimagasló tanulmányi eredménnyel rendelkezik;

2) szociálisan hátrányos helyzetű, nagycsaládban él, árva, félárva, a szülő egyedülálló, a szülő tartósan beteg vagy rokkant, illetve a fronton vagy háborúban harcol, a gyerek rokkant vagy beteg, valamint olyan családi körülmény áll fenn, amely miatt a családja az átlagosnál rosszabb szociális helyzetben él, így zavartalan tanulása veszélyeztetve van.

Benyújtandó dokumentumok

A pályázatnak az alábbi dokumentumokat kell tartalmaznia három eredeti és egy másolatú példányban: – pályázati adatlap;

– iskolalátogatási igazolás;
– a pályázó nyilatkozata;
– családjösszetételről, valamint szociális helyzetéről szóló igazolás;
– a 2015/2016. évi év végi bizonyítvány hitelesített fénymásolata;
– amennyiben van, megyei vagy országos, vagy nemzetközi verseny (a 2015/2016-os tanévre vonatkozólag) eredményéről kiállított oklevél másolata, vagy egyéb, ezt igazoló dokumentum;
– amennyiben van, a Tehetségpont által a pályázóról kiállított igazolás, ajánlás;
– nyilatkozat szociális helyzetéről.

Figyelem! Hiánypótlásra nincs lehetőség!

A pályázat benyújtásának módja és helye

A pályázat papír alapon, határidőben történő benyújtása a pályázat érvényességi feltétele, három eredeti és egy másolatú példányban, nem postai úton kell eljuttatni az alábbi címre:

„GENIUS” Jótékonysági Alapítvány, Beregszász, Kossuth tér 6. 90202 tel.: 00380314124343, fax: 00380314123462, agora@knf.uz.ua, www.genius-ja.uz.ua.

A pályázat benyújtásának ideje: 2016. szeptember 1–23. 16.00 óra.

Figyelem! A teljes pályázati kiírás elérhető a www.genius-ja.uz.ua oldalon.

KÖZOKTATÁS

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség lapja

Főszerkesztő: Kacsur Gusztáv

A szerkesztőbizottság: Orosz Ildikó (elnök), Benedek Imre, Dobsa Aranka, Nagy-Dajka Enikő, Nagy Sándor, Szántó Edit

Tördelőszerkesztő: Fábíán Zoltán

Olvasószerkesztő: Riskó Márta

Fotók: MTI, KMP SZ, Kárpátalja hetilap

Kiadja a KMP SZ megbízásából a Kálvin Nyomda (90202 Beregszász, Kossuth tér 4.)

Felelős kiadó: Orosz Ildikó

Lapengedély száma: ЗТ №64, **Példányszám:** 2000

Levelezési cím: 90202 Beregszász,

O. Kobiljanszka u. 17. Tel.: (+380-31-41)-2-37-47

web: www.kmpsz.uz.ua **e-mail:** info@kmpsz.uz.ua

Megjelenik a BETHLEN GÁBOR ALAP TÁMOGATÁSÁVAL

A szerkesztőség nem feltétlenül ért egyet a lapban megjelenő szerzői véleményekkel. A publikációkban közölt tényekért minden esetben a szerző viseli a felelősséget. A beérkező kéziratok közlésének és szerkesztésének jogát fenntartjuk, visszaküldésüket nem vállaljuk.

Освіта (на угорській мові)

Засновник і видавець: Закарпатське угорськомовне педагогічне товариство

Реєстраційне свідоцтво: ЗТ №64 від 20.03.1995.

Віддруковано: П.п. Лац Чілла Степанівна
М. Берегово, пл. Кошшута 4. Тираж: 2000